

VLAAMSE OVERHEID

Bestuurszaken

[2013/202728]

19 APRIL 2013. — Omzendbrief BB 2013/5. — Wijzigingen aan het decreet intergemeentelijke samenwerking, in het bijzonder met betrekking tot het bestuurlijk toezicht en wijzigingen aan het uitvoeringsbesluit van 4 juni 2004, in het bijzonder met betrekking tot presentiegelden

Aan de voorzitters van de opdrachthoudende en dienstverlenende verenigingen,

Aan de colleges van burgemeester en schepenen,

Op 18 januari 2013 heeft de Vlaamse Regering het decreet houdende wijziging van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking (DIS) bekrachtigd. De meeste wijzigingen treden in werking op 1 mei 2013, dit is de eerste dag van de derde maand na de publicatie in het *Belgisch Staatsblad* op 15 februari 2013. Enkel de wijzigingen met betrekking tot de elektronische terbeschikkingstelling van de verslagen aan de raadsleden treden pas in werking op 1 januari 2014.

Het decreet werd vooral gewijzigd op het vlak van bestuurlijk toezicht en digitalisering.

U vindt een toelichting bij de wijzigingen per soort van intergemeentelijk samenwerkingsverband. Bij elk onderdeel vindt u eveneens een overzicht van alle bestaande en nieuwe administratieve verplichtingen in het kader van het bestuurlijk toezicht.

De statuten van de verenigingen zullen moeten gewijzigd worden zodat zij conform zijn met de nieuwe bepalingen van het gewijzigd decreet. Daar waar de statuten in tegenspraak zijn met dwingende bepalingen in het decreet, zullen de bepalingen van het decreet voorrang hebben.

Wanneer er in het decreet of deze omzendbrief vermeld wordt dat er een verzending moet gebeuren aan de toezichthoudende overheid of de Vlaamse Regering, dan wordt een zending bedoeld naar het Agentschap Binnenlands Bestuur in Brussel. Over de wijze van verzending vindt u uitgebreide informatie in het hoofdstuk IV.

Recent werd ook het besluit op de presentiegelden gewijzigd. Een toelichting hierover vindt u in het laatste hoofdstuk.

Een gecoördineerde tekst van het decreet intergemeentelijke samenwerking en het besluit over de presentiegelden, vindt u terug op de website van de Vlaamse Codex (www.codex.vlaanderen.be).

I. DE INTERLOKALE VERENIGING (IV)

1. Wijzigingen bestuurlijk toezicht voor IV

Voor de interlokale verenigingen verandert er niets op het vlak van toezicht. Op de interlokale verenigingen is er geen afzonderlijk bestuurlijk toezicht. Het toezicht verloopt indirect via het bestuurlijk toezicht op de gemeenteraadsbeslissingen in verband met die verenigingen.

2. Overige wijzigingen voor IV

Elke interlokale vereniging heeft een beheerscomité met afgevaardigden van de leden. Vanaf 1 mei 2013 moeten deze leden natuurlijke personen zijn. De deelnemende leden (veelal gemeentebesturen) kunnen zich hierdoor niet laten vertegenwoordigen door een rechtspersoon (bv. vennootschap). Het oorspronkelijke decreet was zo geformuleerd dat de leden van het beheerscomité verplicht een presentiegeld moest worden toegekend, uitgezonderd wanneer dit leden van het college waren. De keuze om al dan niet een presentiegeld toe te kennen, wordt nu overgelaten aan de deelnemers.

3. Administratieve verplichtingen voor IV

Het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking voorziet geen administratieve verplichtingen in het kader van het bestuurlijk toezicht voor de interlokale verenigingen.

II. DE PROJECTVERENIGING (PV)

1. Wijzigingen bestuurlijk toezicht voor PV

Een projectvereniging heeft als enig verplicht orgaan een raad van bestuur. Het oorspronkelijk decreet voorzag geen toezicht op de beslissingen van deze raad van bestuur. Er was enkel een indirect algemeen toezicht via de gemeenteraadsbeslissingen van de deelnemende gemeenten in verband met de projectvereniging (bv. Beslissing gemeenteraad houdende goedkeuring van de jaarrekening van de projectvereniging).

Nieuw is dat er vanaf nu ook toezicht mogelijk is op de beslissingen van de raad van bestuur van de projectvereniging. De afdeling 2 "Algemeen bestuurlijk toezicht op de intergemeentelijke overheid" van hoofdstuk IV van het decreet is ook van toepassing op de projectverenigingen. De projectverenigingen moeten hun beslissingen echter nog steeds niet versturen naar de toezichthoudende overheid, maar er loopt wel een termijn van toezicht van zodra de beslissing is genomen (30 dagen vanaf de derde dag na het nemen van het besluit -nieuw artikel 75^{quater}, § 2). Wanneer de toezichthoudende overheid binnen deze termijn het besluit opvraagt of er een aangetekende klacht wordt verstuurd, dan wordt de termijn gestuit en kan de toezichthoudende overheid de uitvoering van de besluiten schorsen (en later eventueel vernietigen).

2. Overige wijzigingen voor PV

Elke projectvereniging heeft een raad van bestuur. In deze raad van bestuur kunnen enkel nog natuurlijke personen lid zijn. Deze toevoeging verhindert dat personen via een vennootschap zouden zetelen in de raad van bestuur.

De verslagen van de raad van bestuur moeten vanaf 1 januari 2014 elektronisch ter beschikking worden gesteld wanneer een raadslid van een deelnemend lokaal bestuur daar om vraagt. Deze terbeschikkingstelling kan bijvoorbeeld per email of op een website gebeuren.

Er wordt een rapporteringsplicht aan de Vlaamse Regering voorzien in het decreet. Dit moet inhoudelijk nog uitgewerkt worden in een besluit. Deze rapportering zal het mogelijk maken om financiële gegevens in het kader van de ESR-verplichtingen op te vragen. Het Europees Systeem van Nationale Rekeningen verplicht de Vlaamse Regering immers tot rapportering, niet alleen over zichzelf, maar ook over de lokale besturen.

3. Administratieve verplichtingen voor PV

De oprichtingsakte moet ter informatie naar de toezichthoudende overheid gestuurd worden. Opdat deze inzending nut zou hebben, moet ook desgevallend de akte van verlenging verzonden worden naar het Agentschap.

III. DE OPDRACHTHOUDENDE EN DIENSTVERLENENDE VERENIGING

1. Wijzigingen bestuurlijk toezicht voor OV en DV

Het goedkeuringstoezicht op de oprichtingsbeslissing en de statutenwijziging blijft behouden zoals het nu bestaat. Enkel met betrekking tot het algemeen toezicht zijn er wijzigingen. Zo is er niet langer een Commissaris van de Vlaamse Regering, moeten er slechts overzichtslijsten verstuurd worden en is de termijn voor inzending 20 dagen in plaats van 30 dagen. De procedures en termijnen zijn gelijklopend met het algemeen toezicht op gemeente- en provinciebesturen.

De statuten van de verenigingen zullen moeten aangepast worden aan deze wijzigingen. Zo moet elke verwijzing naar de Commissaris vervangen worden en zullen termijnen moeten worden aangepast. De nieuwe bepalingen met betrekking tot het toezicht hebben echter wel voorrang op hetgeen statutair bepaald is.

1.1. Inzendingsplicht

Vroeger moesten de integrale notulen met bijlagen van alle organen worden verstuurd naar de Commissaris van de Vlaamse Regering binnen de dertig dagen na de betrokken vergadering. Nu is er een inzendingsplicht aan de Vlaamse Regering van overzichtslijsten met een beknopte omschrijving van de daarin geregelde aangelegenheden van de besluiten van de bestuursorganen binnen de twentig dagen na het nemen van het besluit.

Er is niet langer een Commissaris van de Vlaamse Regering die moet worden uitgenodigd voor elke vergadering. De uitnodigingen moeten dus niet langer meer verstuurd worden. De overzichtslijsten na de vergadering zijn voldoende.

Indien er documenten zouden verstuurd worden die niet onder de decretale inzendingsplicht vallen, dan doet deze inzending geen termijn van toezicht lopen.

1.2. Schorsing en rechtstreekse vernietiging

De verzending van de overzichtslijsten naar de Vlaamse Regering doet een termijn van toezicht lopen. De Vlaamse Regering kan een beslissing schorsen of vernietigen binnen de dertig dagen vanaf de derde dag na verzending. Deze termijn wordt gestuit door opvraging van het dossier of door de verzending van een aangetekende klacht. Dit betekent dat er een nieuwe termijn start op de derde dag na de verzending van het opgevraagde dossier of op de dag van ontvangst van de klacht. Vroeger had een klacht geen gevolgen voor de termijn van toezicht. De Vlaamse Regering had toen wel 60 dagen de tijd om rechtstreeks te vernietigen, terwijl dit nu slechts 30 dagen is.

1.3. Vernietiging na schorsing

In geval van schorsing heeft de vereniging 60 dagen de tijd om de beslissing in te trekken, gemotiveerd te rechtvaardigen of aan te passen. Vervolgens kan de Vlaamse overheid binnen de 30 dagen vernietigen. Deze termijnen van 60 en 30 dagen gaan steeds in op de derde dag na de verzending. Wanneer de Vlaamse Regering bijvoorbeeld een schorsingsbeslissing verstuurt op 1 mei, dan start de termijn op 4 mei.

Onder de oude regelgeving beschikte de vereniging slechts over 30 dagen om te reageren op een schorsing en kon de vereniging de beslissing niet aanpassen, maar enkel intrekken of rechtvaardigen.

1.4. Bijzondere inzendingsplichtige besluiten

Het nieuwe artikel 75ter bepaalt dat binnen 20 dagen een afschrift wordt verzonden van :

- 1° de besluiten van de verenigingen betreffende de rechtspositieregeling van het personeel, vermeld in artikel 69;
- 2° de voorstellen van de raad van bestuur in verband met het saneringsplan overeenkomstig artikel 68.

De inzendingsplicht van deze besluiten is op zich niet nieuw. Wel nieuw is dat er aan deze verzending een bijzondere termijn van toezicht wordt gekoppeld van 50 dagen waarbinnen de Vlaamse Regering de besluiten kan schorsen of rechtstreeks vernietigen. Deze termijn van 50 dagen gaat in op de derde dag na verzending van het besluit.

2. Overige wijzigingen voor OV en DV

2.1. Raad van bestuur/Directiecomité

Van de organen van de opdrachthoudende en dienstverlenende verenigingen (met uitzondering van de algemene vergadering) kunnen enkel nog natuurlijke personen lid zijn. Deze toevoeging verhindert dat personen via een vennootschap zouden zetelen in de raad van bestuur, het directiecomité of de comités (art. 43 DIS). Deze bepaling geldt niet voor de aangesloten privaatrechtelijke rechtspersonen zolang zij overeenkomstig artikel 80 van het decreet deel kunnen blijven uitmaken van de vereniging.

2.2. Algemene vergadering

Er moet niet langer voor elke algemene vergadering afzonderlijk een vertegenwoordiger benoemd worden. De vertegenwoordiger kan voor de volledige duur van de legislatuur worden aangeduid. De toepassing van deze vernieuwing is echter afhankelijk van wat de statuten hieromtrent bepalen. In bepaalde gevallen zal eerst een statutenwijziging vereist zijn. De vaststelling van het mandaat moet wel in elk geval nog steeds voor elke algemene vergadering door de (gemeente) raad worden genomen (art. 44 DIS).

2.3. Elektronische terbeschikkingstelling

De integrale verslagen van de raad van bestuur moeten vanaf 1 januari 2014 elektronisch ter beschikking worden gesteld wanneer een raadslid via zijn deelnemend lokaal bestuur daar om vraagt. Deze terbeschikkingstelling kan bijvoorbeeld per email of op een website gebeuren (art. 52 DIS). Vanaf 1 januari 2014 moeten de verenigingen zo georganiseerd zijn dat zij in de mogelijkheid zijn om indien dat gevraagd wordt, de verslagen integraal elektronisch ter beschikking te stellen.

2.4. Rapporteringsplicht

Er wordt een rapporteringsplicht aan het toezicht voorzien in het decreet (art. 70bis DIS). Dit moet inhoudelijk nog uitgewerkt worden in een besluit. De rapportering zal het mogelijk maken om financiële gegevens in het kader van de ESR-verplichtingen op te vragen. Het Europees Systeem van Nationale Rekeningen verplicht de Vlaamse Regering immers tot rapportering, niet alleen over zichzelf, maar ook over de lokale besturen.

2.5. Website

De verenigingen moeten vanaf 1 mei 2013 een website hebben waarop de lijsten van de genomen besluiten met een beknopte omschrijving van de daarin geregelde aangelegenheden worden gepubliceerd ter inzage van het publiek (art. 75bis, 2° lid, DIS).

3. Administratieve verplichtingen voor OV en DV

3.1. Oprichting

Voorafgaand aan de oprichting wordt een overlegorgaan opgericht. De gemeenteraads-beslissingen houdende de oprichting van een overlegorgaan en betreffende de voorstellen van het overlegorgaan worden ter informatie meegedeeld aan de toezichthoudende overheid.

Het oprichtingsdossier wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de toezichthoudende overheid binnen de 30 dagen na dagtekening van de oprichtingsakte. Dit dossier omvat de oprichtingsakte met de statuten, de gemeenteraads-beslissingen, het bestuursplan en het ondernemingsplan.

3.2. Statutenwijziging

Ten laatste 30 dagen na de algemene vergadering die beslist heeft om de statuten te wijzigen, wordt het verslag van de algemene vergadering samen met de bijhorende documenten zoals de beslissingen van de deelnemers houdende de goedkeuring van de statutenwijziging, voorgelegd aan de toezichthoudende overheid.

3.3. Vergaderingen

Na de vergaderingen van de algemene vergadering, raad van bestuur, directiecomité of regionale bestuurscomités moet er een beknopt overzicht van de genomen beslissingen verzonden worden binnen 20 dagen (en gepubliceerd op een website).

3.4. Rapporteringsplicht

Het nieuwe artikel 70bis bepaalt dat de verenigingen moeten rapporteren aan de Vlaamse Regering over haar werking. De inhoud van dit rapport en de wijze van indiening wordt bepaald door de Vlaamse Regering. Deze rapportering heeft niet tot gevolg dat een termijn van toezicht een aanvang neemt.

Deze rapportering heeft tot doel om de Vlaamse Regering te informeren en moet het mogelijk maken om financiële gegevens in het kader van de ESR-verplichtingen op te vragen. Deze rapporteringsplicht wordt nog geconcretiseerd bij besluit van de Vlaamse Regering.

3.5. Website

Artikel 75bis DIS bepaalt dat dezelfde overzichtslijst die binnen 20 dagen na de vergadering moet verstuurd worden aan de Vlaamse Regering, gedurende ten minste 20 dagen ter inzage moet gelegd worden van het publiek en gepubliceerd moet worden op de website van de dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging. Het betreft hier dus enkel een lijst met een beknopte omschrijving van de besluiten van de bestuursorganen. Deze lijst kan door eenieder worden ingekeken op het secretariaat van de vereniging, of op de website van de vereniging. Dit impliceert dat de verenigingen vanaf de inwerkingtreding van het wijzigingsdecreet moeten beschikken over een website.

3.6. Overzicht uitgekeerde presentiegelden

Het artikel 15 van het besluit van 4 juni 2004 houdende vaststelling van de grenzen en de toekenningsvoorwaarden van het presentiegeld en de andere vergoedingen die in het kader van de bestuurlijke werking van een dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging kunnen worden toegekend, bepaalt dat er jaarlijks door de vereniging voor 31 maart aan de Commissaris van de Vlaamse Regering een per mandataris geïndividualiseerd overzicht bezorgd wordt van de in het voorbije boekjaar ontvangen vergoedingen en presentiegelden aan de hand van de door hem voorgescreven tabellen. Deze verplichting blijft gelden ook nu de bevoegdheid van de Commissaris van de Vlaamse Regering werd overgenomen door de Vlaamse Regering. De richtlijnen vindt u op de website van het Agentschap (<http://binnenland.vlaanderen.be/mandatarissen/presentiegelden-mandatarissen>).

IV. WIJZIGING COMMUNICATIE IN HET KADER VAN HET TOEZICHT

Het DIS bepaalt dat alle kennisgevingen of verzendingen tussen de intergemeentelijke overheid en de toezichthoudende overheid evenals de (termijn stuitende) opvraging, door de toezichthoudende overheid, van informatie bij de intergemeentelijke overheid gebeurt op de wijze vastgesteld door de Vlaamse Regering (artikel 71, 74, eerste lid, en 75quater, § 3, eerste lid).

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 april 2013 houdende de vaststelling van de wijze van communicatie in het kader van het bestuurlijk toezicht op de intergemeentelijke samenwerking geeft uitvoering geven aan deze bepalingen van het DIS.

In dit besluit stelt de Vlaamse Regering deze wijze van kennisgeving, verzending of opvraging vast, met name :

- (1) een aangetekend schrijven,
- (2) een afgifte tegen ontvangstbewijs of
- (3) een digitale communicatie.

In het besluit worden een aantal voorwaarden opgesomd waaraan het elektronisch systeem moet voldoen. Zo moet het systeem met zekerheid het tijdstip kunnen vaststellen van verzending, opvraging of aflevering en moet de geavanceerde elektronische handtekening met gekwalificeerd certificaat conform zijn met de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen, de elektronisch aangetekende zending en certificatediensten.

De nadere specificaties waaronder de digitale communicatie gebeurt, zullen vastgelegd worden in een ministerieel besluit waarover de besturen op dat moment zullen geïnformeerd worden.

Vanaf 1 januari 2015 zal de kennisgeving, verzending of opvraging niet meer mogelijk zijn door middel van een aangetekend schrijven of door middel van een afgifte tegen ontvangstbewijs. De minister bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden kan hier wel uitzonderingen op voorzien voor bepaalde, door hem aangewezen intergemeentelijke overheden.

De verzendingen in het kader van het bestuurlijk toezicht kunnen vanaf de inwerkingtreding van het besluit niet meer geldig gebeuren via eenvoudige brief of mail. Verzendingen van overzichtslijsten of inzendingsplichtige besluiten die niet gebeuren op de wijze bepaald door de Vlaamse Regering, doen geen termijn van toezicht lopen.

V. PRESENTIEGELD ONDERVOORZITTERS

Met het besluit van 8 februari 2013 (*Belgisch Staatsblad* 12 maart 2013) werden een aantal wijzigingen aangebracht aan het besluit van 4 juni 2004 houdende vaststelling van de grenzen en de toekenningsvoorwaarden van het presentiegeld en de andere vergoedingen die in het kader van de bestuurlijke werking van een dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging kunnen worden toegekend.

De regeling voor de vergoeding van de ondervoorzitters wordt aangepast. Oorspronkelijk kon zowel aan de voorzitter als de ondervoorzitters van de raad van bestuur en het directiecomité voor elke vergadering een dubbel presentiegeld toegekend worden. De nieuwe regeling bepaalt dat aan de voorzitter en de overige leden van de raad van bestuur enkel een dubbel presentiegeld kan worden toegekend voor de vergaderingen waarvan zij effectief het voorzitterschap uitoefenen als de titulaire voorzitter niet beschikbaar is. Dit geldt ook voor het voorzitterschap van het directiecomité en de regionale bestuurscomités.

De nieuwe regeling is van toepassing vanaf 22 maart 2013.

G. BOURGEOIS,

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand